

Med arkitektur som verktøy

Dr psychol Oddvar Skjæveland
Mellomrom Arkitekturpsykologi AS

Morgendagens arkitektur

NORSK MILJØPSYKOLOGI

Mennesker og omgivelser

SINTEF AKADEMISK FORLAG

Aslak Fyhri, Ashild L.Hauge, Helena Nordh (red.)

Bygge-
prosjekt

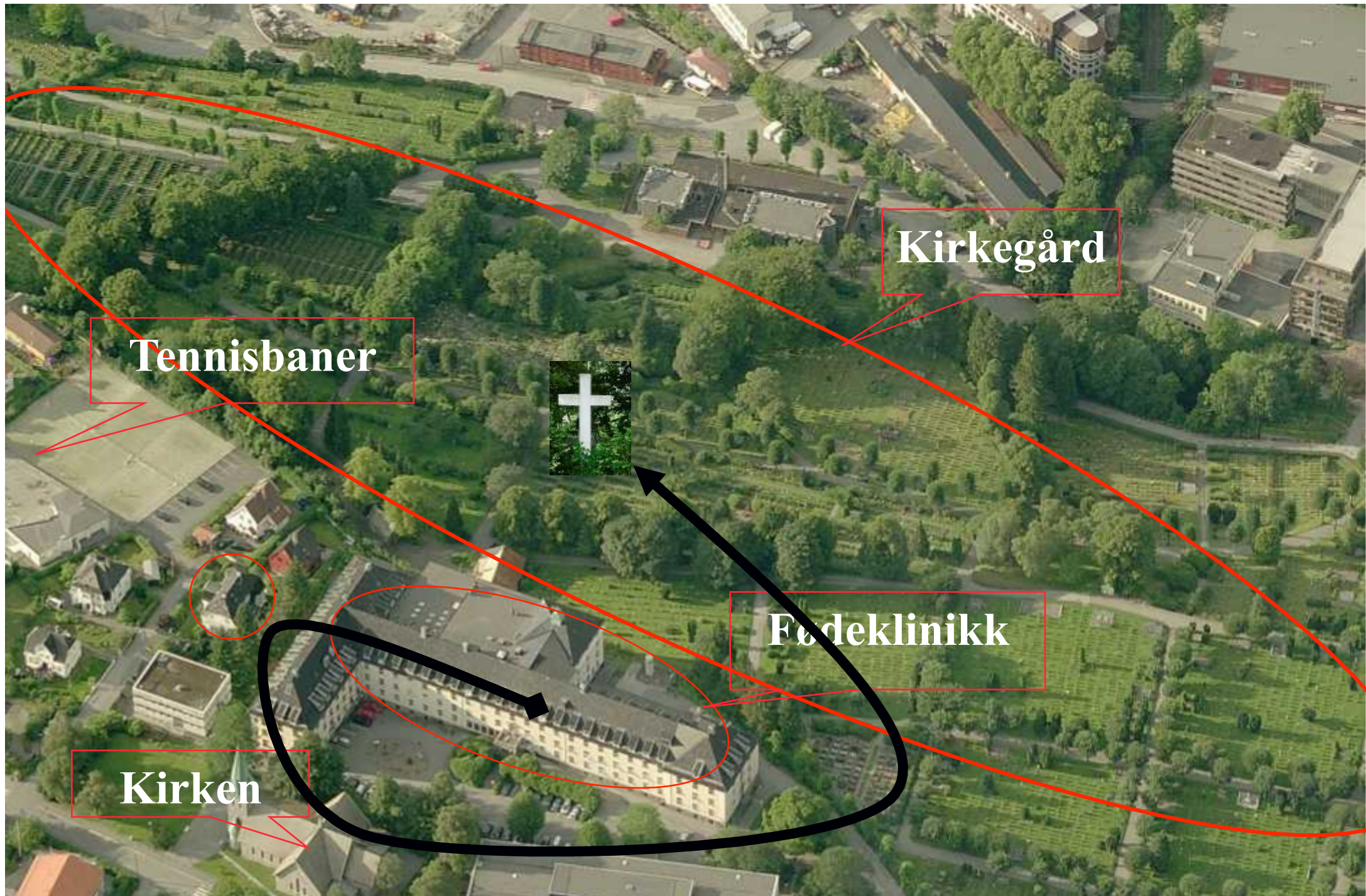
Drift og
omsorg

BOLIGEN

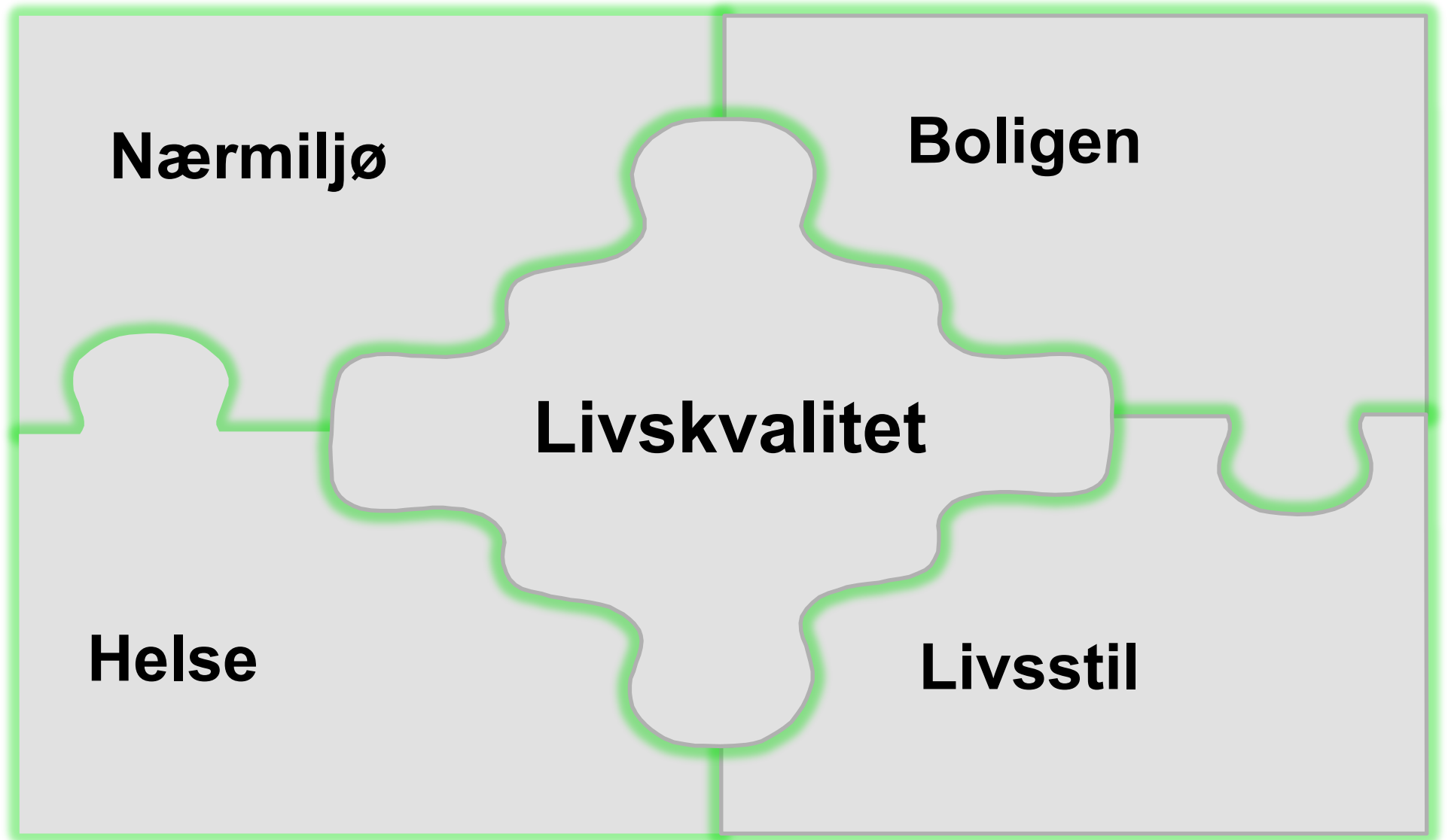
Byutviklingen

Bolig-
psykologien

BOLIGPSYKOLOGI

Modell

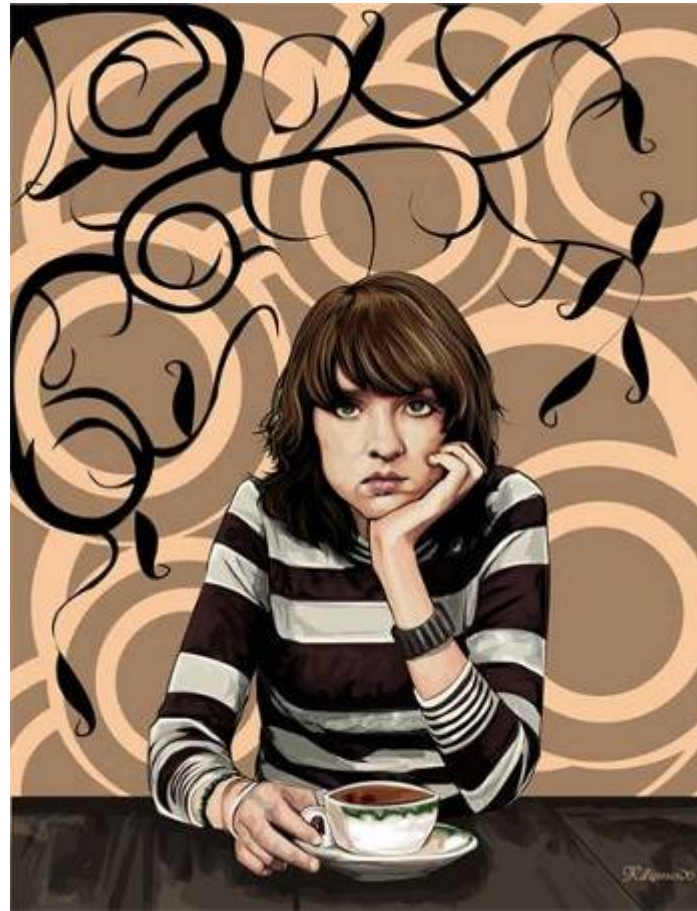

Sjekklisten

- Funksjon
- Emosjon
- Relasjon
- Symbolikk
- Estetikk

Du kan ikke la være å kommunisere

All arkitektur er til for å samle og sortere folk

Du er den jeg ser

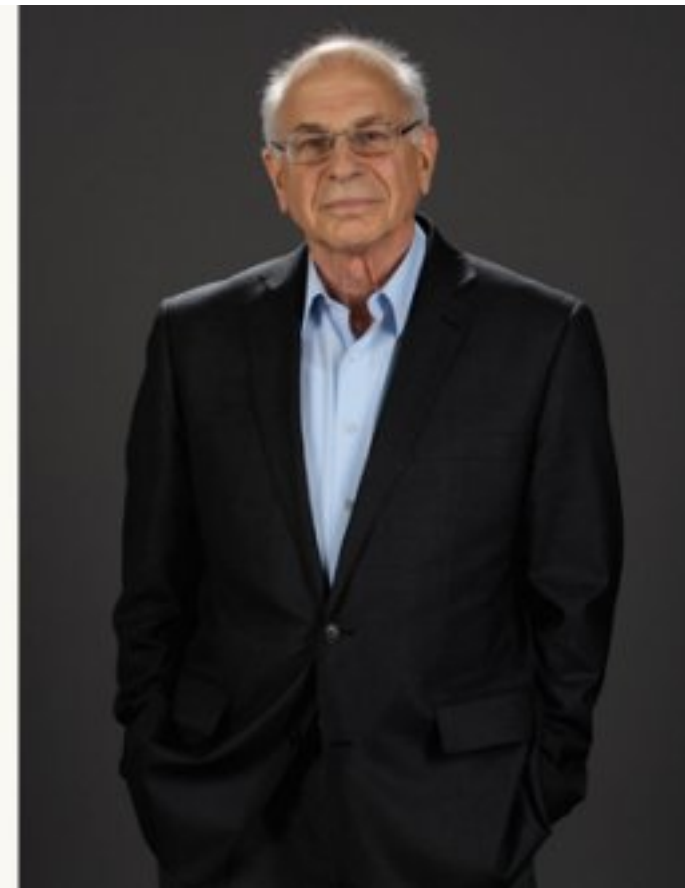
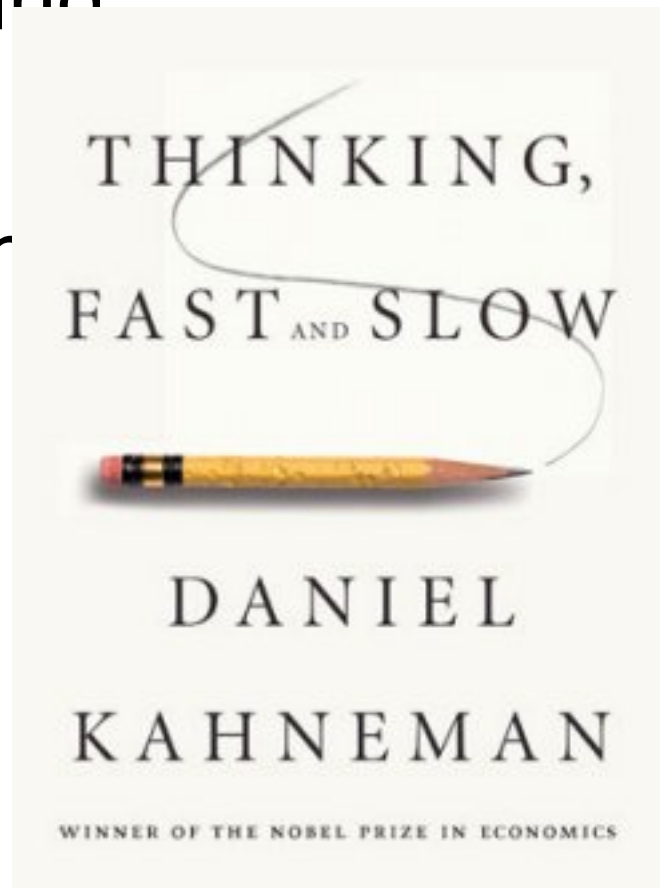
1. Kropp
2. Klær
3. Bil og bolig og...
4. Arbeidssted

NUDGING

DANIEL KAHNEMANN: TENKE – FORT OG LANGSOMT

- System 1-tenkning
- System 2-tenkning

DESIGN

- HELLO WORLD: ALICE RAWSTHORN

- THE ARCHITECTURE OF HAPPINESS: ALAIN DE BOTTON

- THE NUDGE TEAM:
DAVID HALPERN

TALLERKENSTØRRELSE

RICHARD THALER

- Nudge Theory: Improving Decisions about Health, Wealth and Happiness

SIKTLINJER

BRUKSOMRÅDER

Bensinstasjonpsykologi

Arkitektur som verktøy

Statoil, Jernbane, Posten, Telenor

TV-NRK

Forsvaret

Møbeldesign, industriproduksjon, bolig, naboskap, soverom

Skole

Hva leder dere?

Drømmefabrikk: Livsverksted

ettigheter

Boligens funksjoner

Beskyttelse	Investeringsobjekt
Beskjeftigelse	Kontinuitet og tilhørighet
Sosial arena	Kreativitet: egne idèer og verdier
	Drømmefabrikk

Klassisk forskning:

- Stolleken
- Pene hus og kjekke mennesker
- Fysisk forfall og kriminalitet

Verktøy Identitetsskaper

plass
itet

Sjekkliste

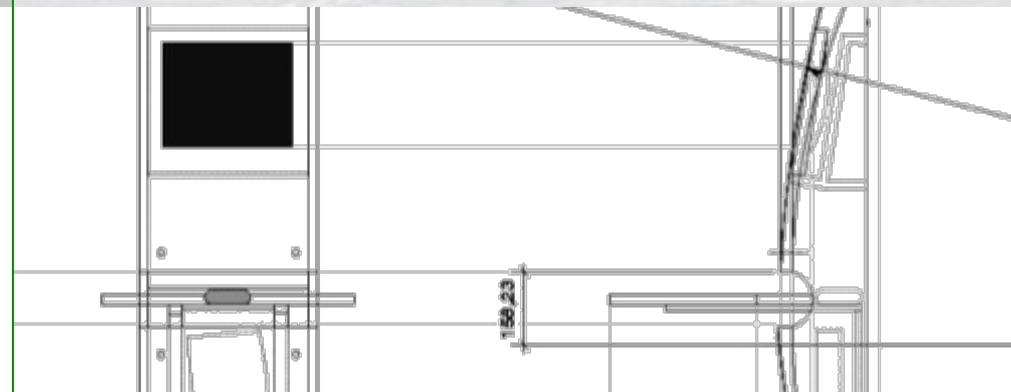

Image utad

- Beliggenhet
 - Personifisering
 - Kontakt med omgivelsene
 - Preg
-
- Hva er beboernes ambisjoner?
 - Hva er eierforholdene?

Boligen som identitet

Copyright © rom 2010. Alle rettigheter

Arkitektur som verktøy

Rogaland?

Dr. psychol
Oddvar Skjæveland

NYHETER

Nettprat Arkitekturpsykolog

– Rogaland har den mest spenstige arkitekturen

Oddvar Skjæveland.
FOTO: JARLE AASLAND

Tasta | Stavanger. ALLE FOTO: JONAS HA

Helse er å fungere til tross for

Eksempel: Agorafobi

NABOSKAP OG PRIVATHET

Nabotyper

1. De engasjerte
2. De reserverte
3. De opptatte
4. De utenforstående
5. De bortvendte
6. De isolerte

SONEHIERARKIET

Personlig rom

Privat sone

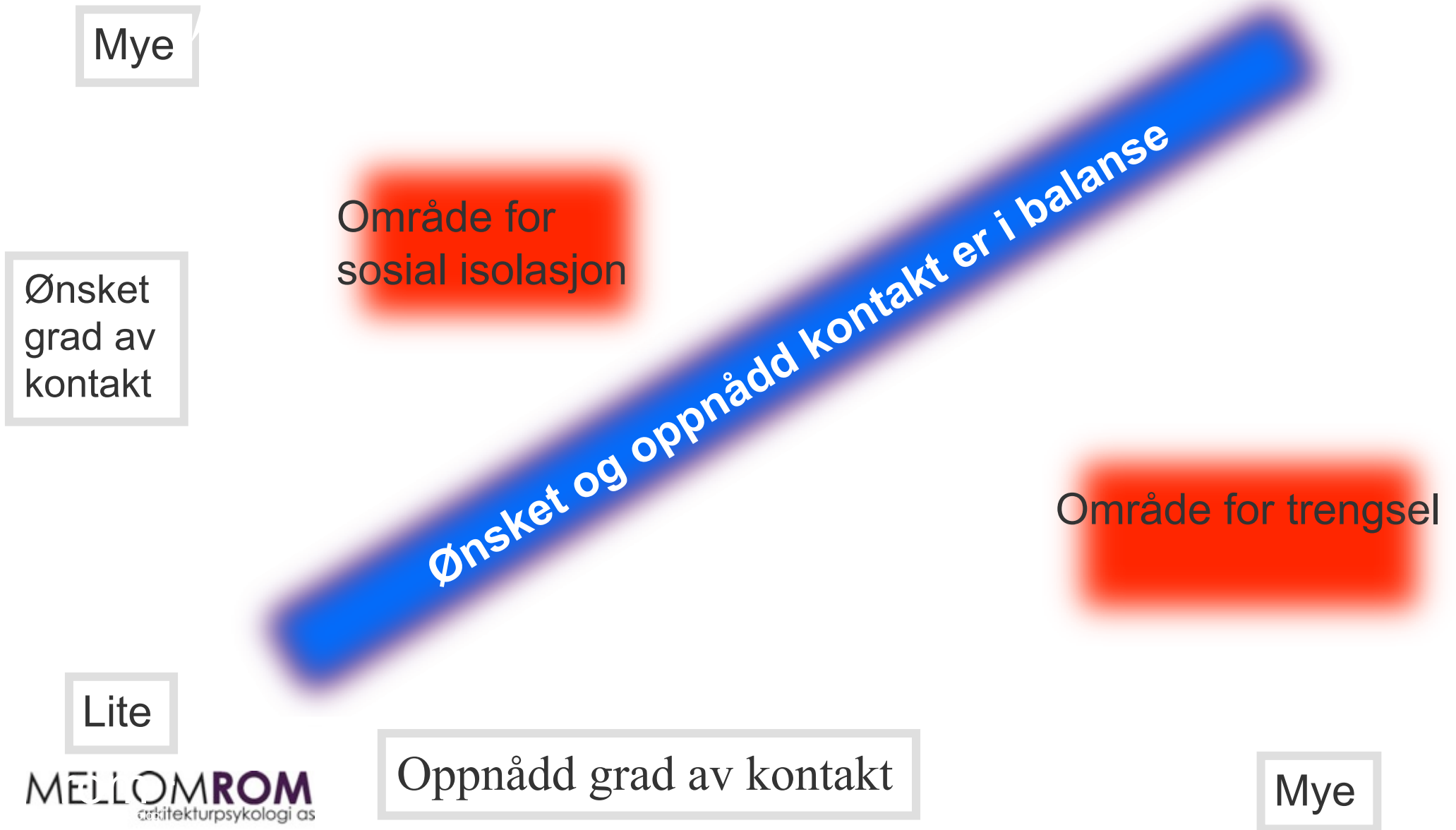
Territorium

Halvprivat sone

Halvoffentlig sone

Offentlig sone

Privathet som en optimaliseringsprosess

Veksling

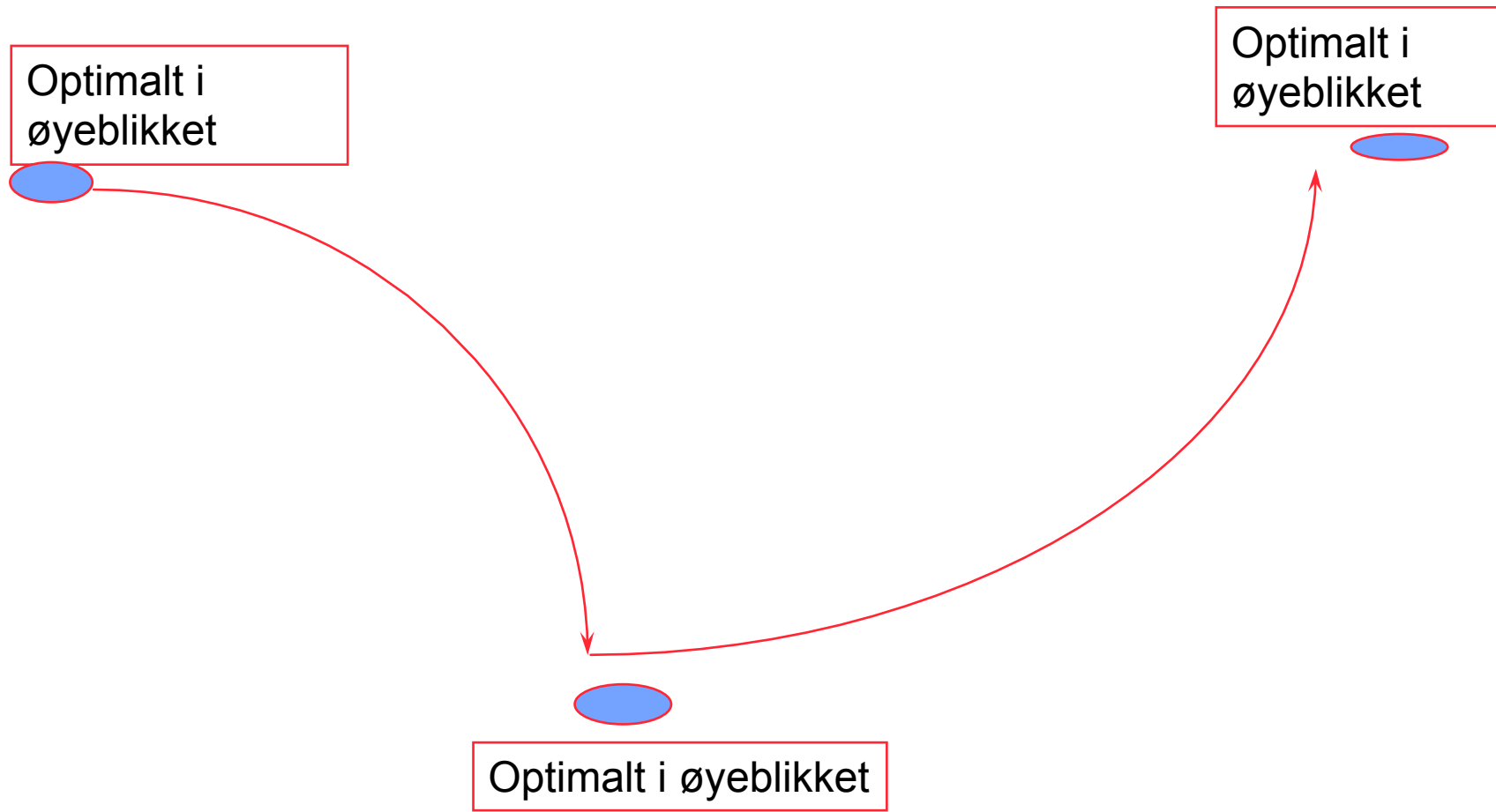
Mye

Optimalt i øyeblikket

Ønsket kontakt med andre

Optimalt i øyeblikket

Optimalt i øyeblikket

Fem hovedfunksjoner for privathet

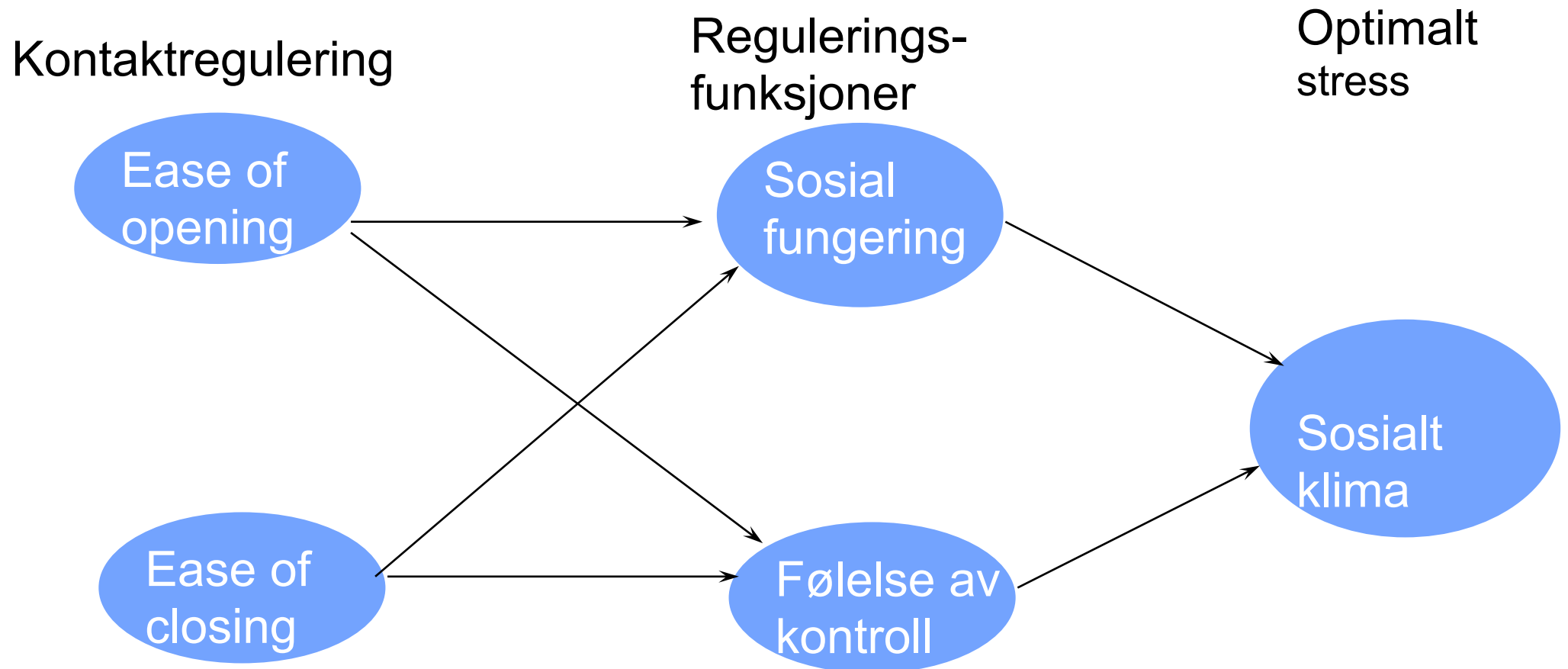
- Frihetsfølelse
- Ettetanke
- Nedstressing
- Fortrolighet
- Arbeid

Regulering av privathet gjennom det fysiske miljø

- Bruk av soner
- Territorialitet
- Personlige uttrykk
- Siktforhold - innsyn/utsyn etc.
- Bygningstyper

Kontaktregulering

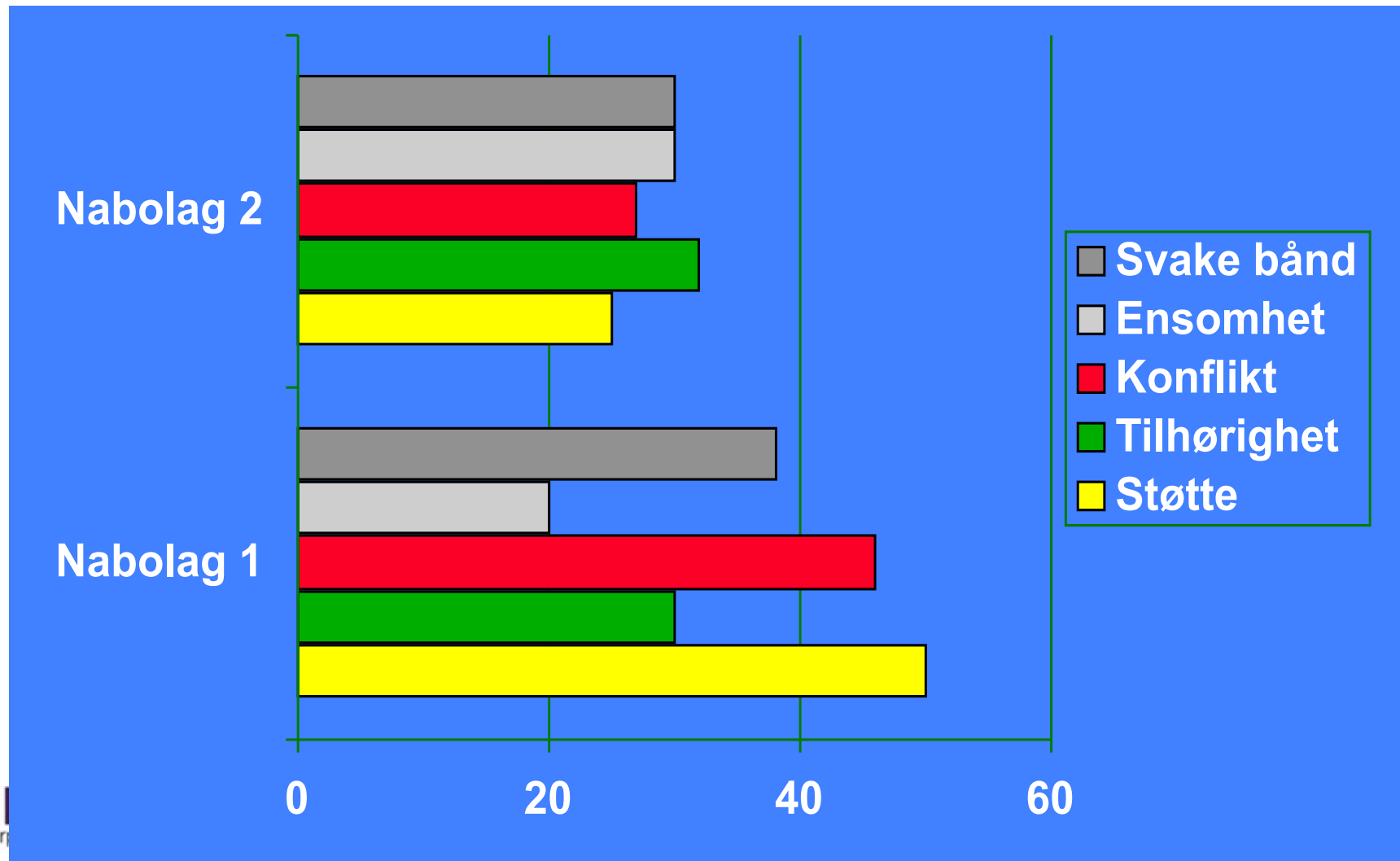
Stressoptimalisering (basert på Harris et al., 1996).

Noen fysiske faktorer:

- Plass
- Rominndeling
- Siktlinjer
- Personlig preg
- Rommet mellom husene

Nabolagets personlighetsprofil

Jo bedre naboskap jo mer konflikt

- Dynelufting
- Parkering
- Lydisolering

Angstundersøkelsen

- Høyt konfliktnivå
- Svak kontaktregulering

**Image
Identitet
Selvoppfatning**

Rommets regler for selvoppfatning

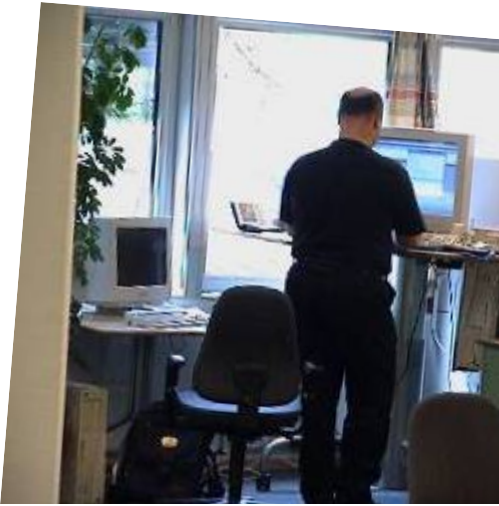
- Identitetsmerker: “Kommunale strøk” eller “Omsorgsboliger”
- Gruppemerker: Tilhører inngruppe
- Estetikk
- Naboene

ARKITEKTURPLANLEGGING

Hva skal til for å....?

- stå
- sitte
- snakke
- spise
- sove
- jobbe

Med boligen som verktøy

Dr psychol Oddvar Skjæveland
Rom Arkitekturpsykologi AS

Le Corbusier: Villa Savoye, Poissy ved Paris. 1930

Hva skal til for å vekke nye tanker?

- Skape samspill?
- Gi tilgjengelighet?

1. Fysiske verdier
2. Lykkefaktoren
3. Privatheten

Boledelse

Planlegging av utemiljø

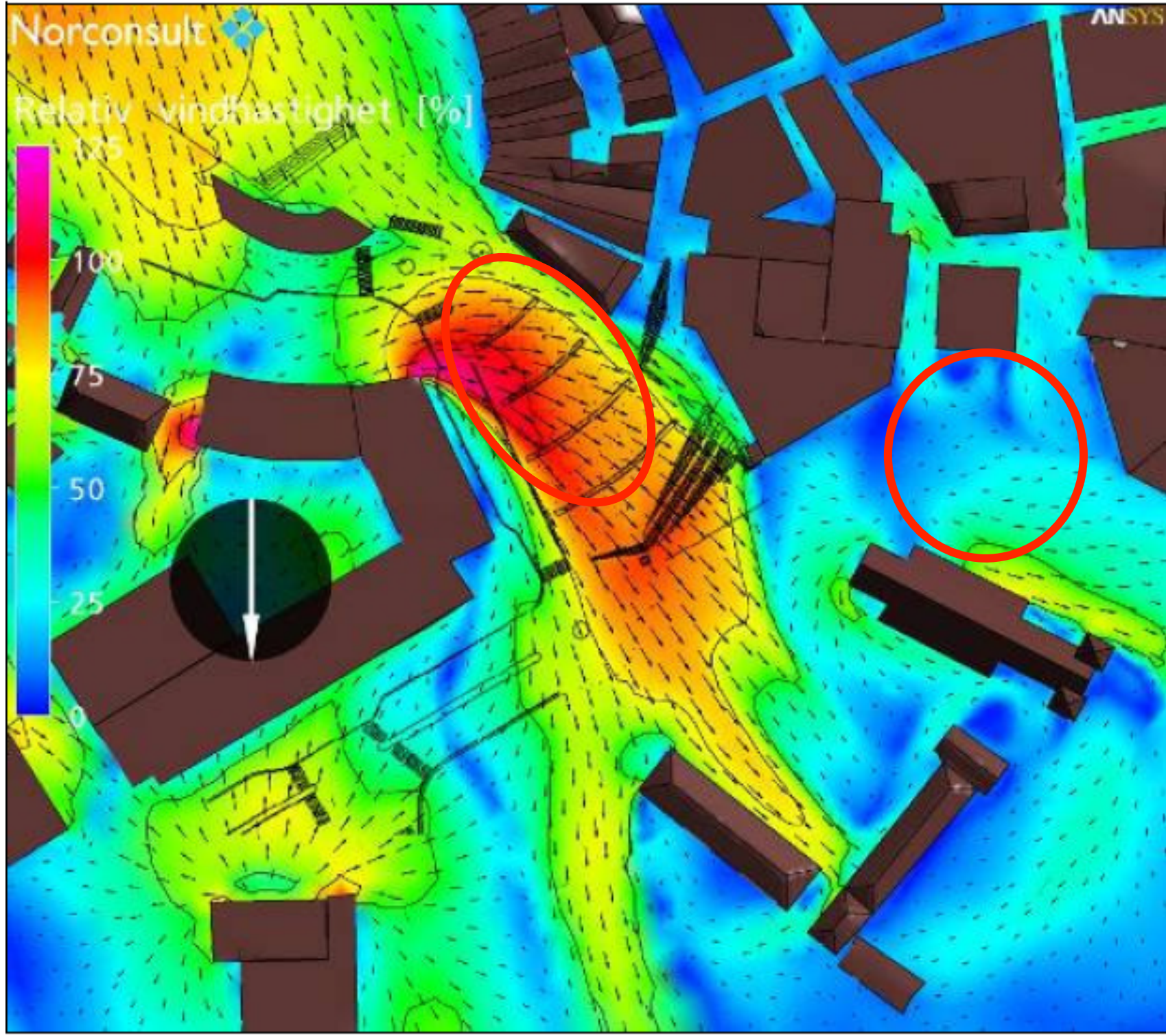
Steinsmykket

Relativ vindhastighet [%]

Skjerming?

Markens oade

Lykkelig

Mar

Lykkelig

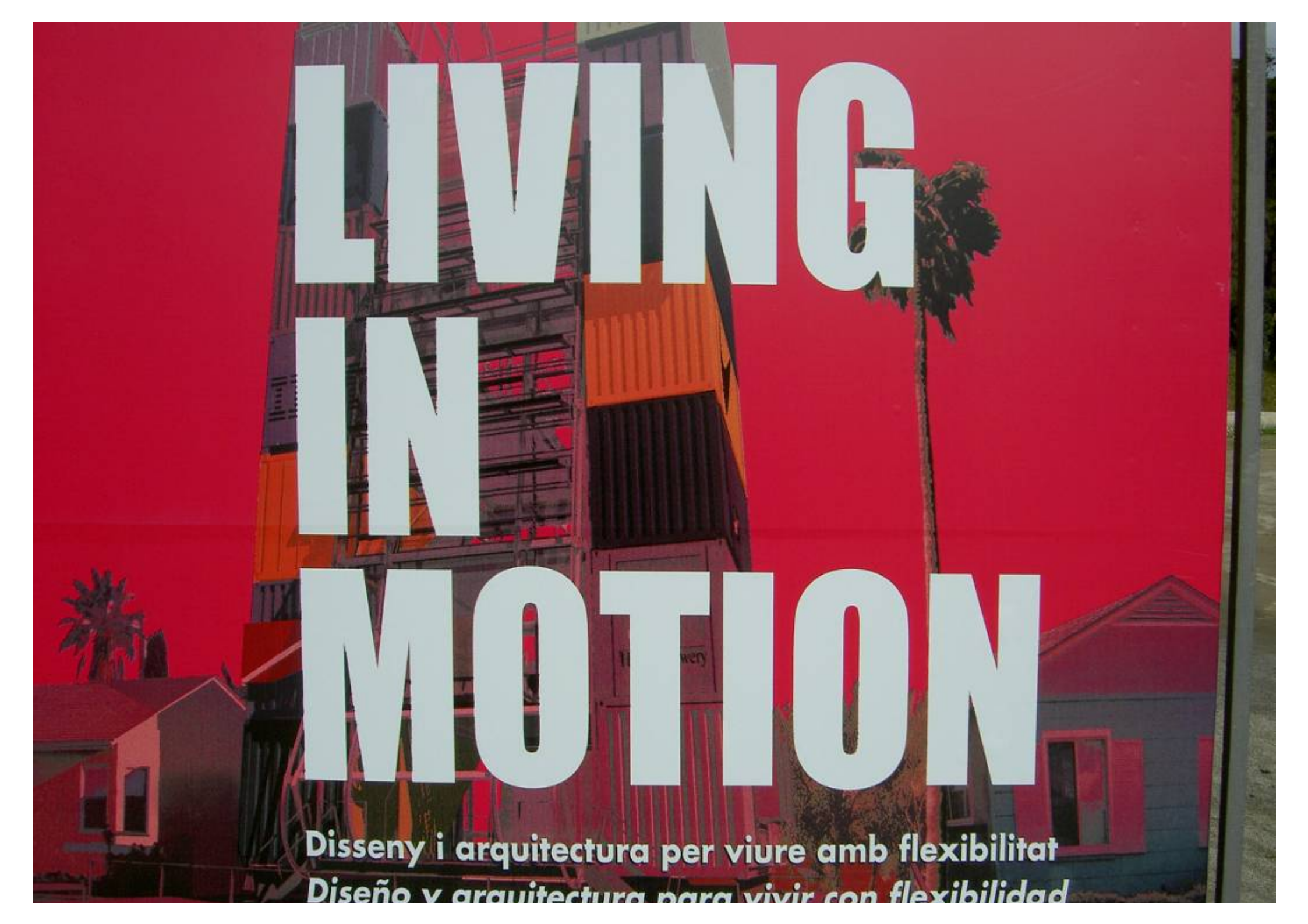
90 grader rundt samtidig

Lykkelig

Det handler om folk

LIVING IN MOTION

Disseny i arquitectura per viure amb flexibilitat

Diseño y arquitectura para vivir con flexibilidad

ARKITEKTURPLANLEGGING

Drømmefabrikk: Livsverksted

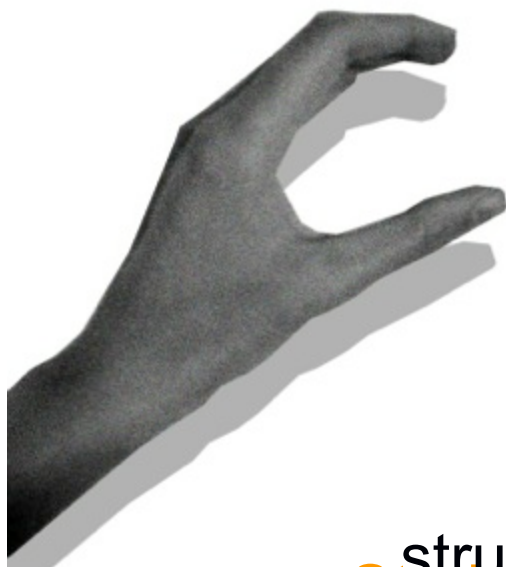

ettigheter

Ledelse, bolig og arkitektur

arkitektur
Arkitektur
prosjektlederen

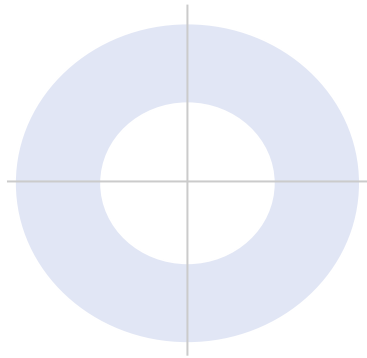

struktur
Struktur
Økonomen

kultur
Kultur
Psykologen

Kultur, struktur, arkitektur

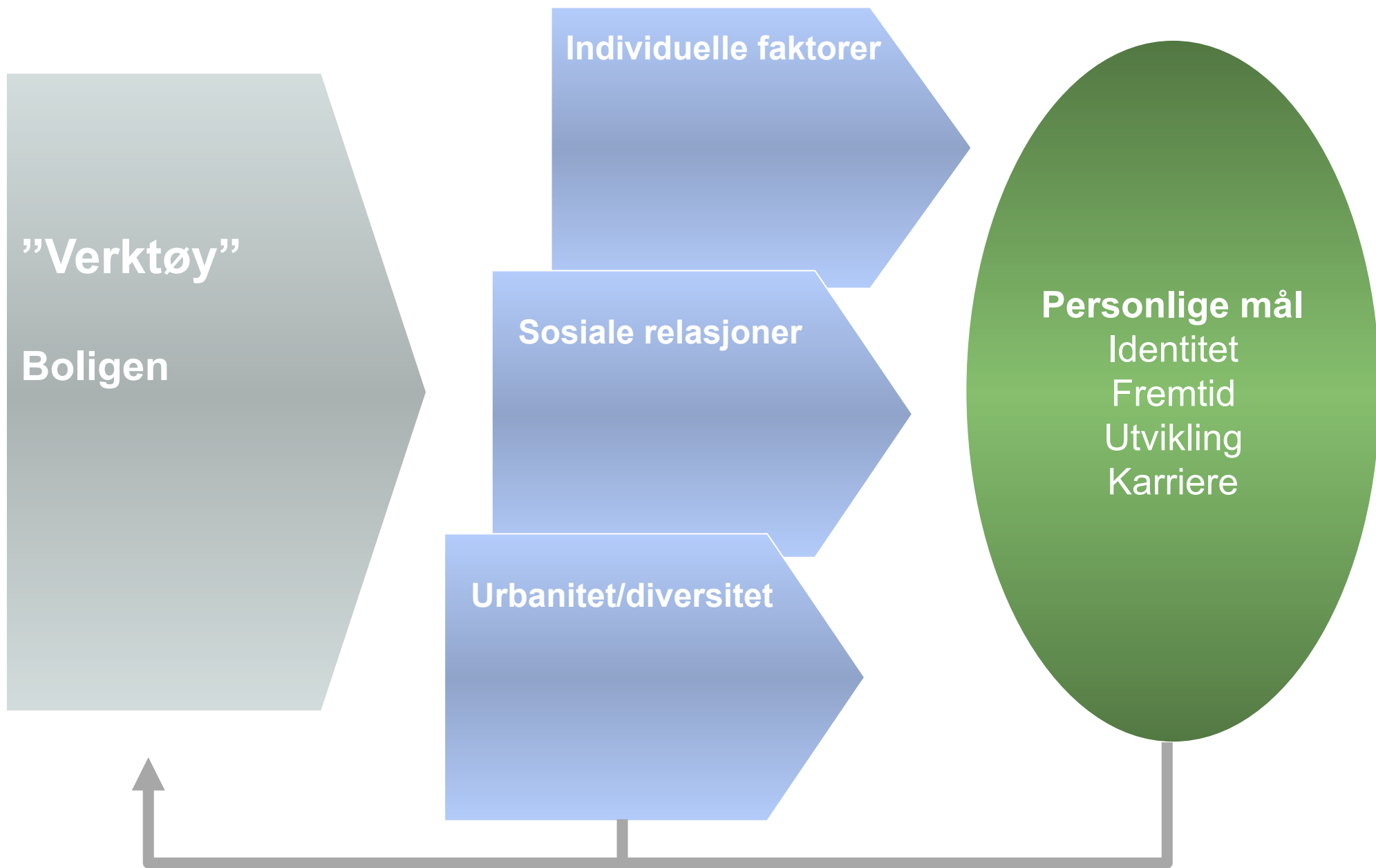
Gå inn på riktig valgte nivåer

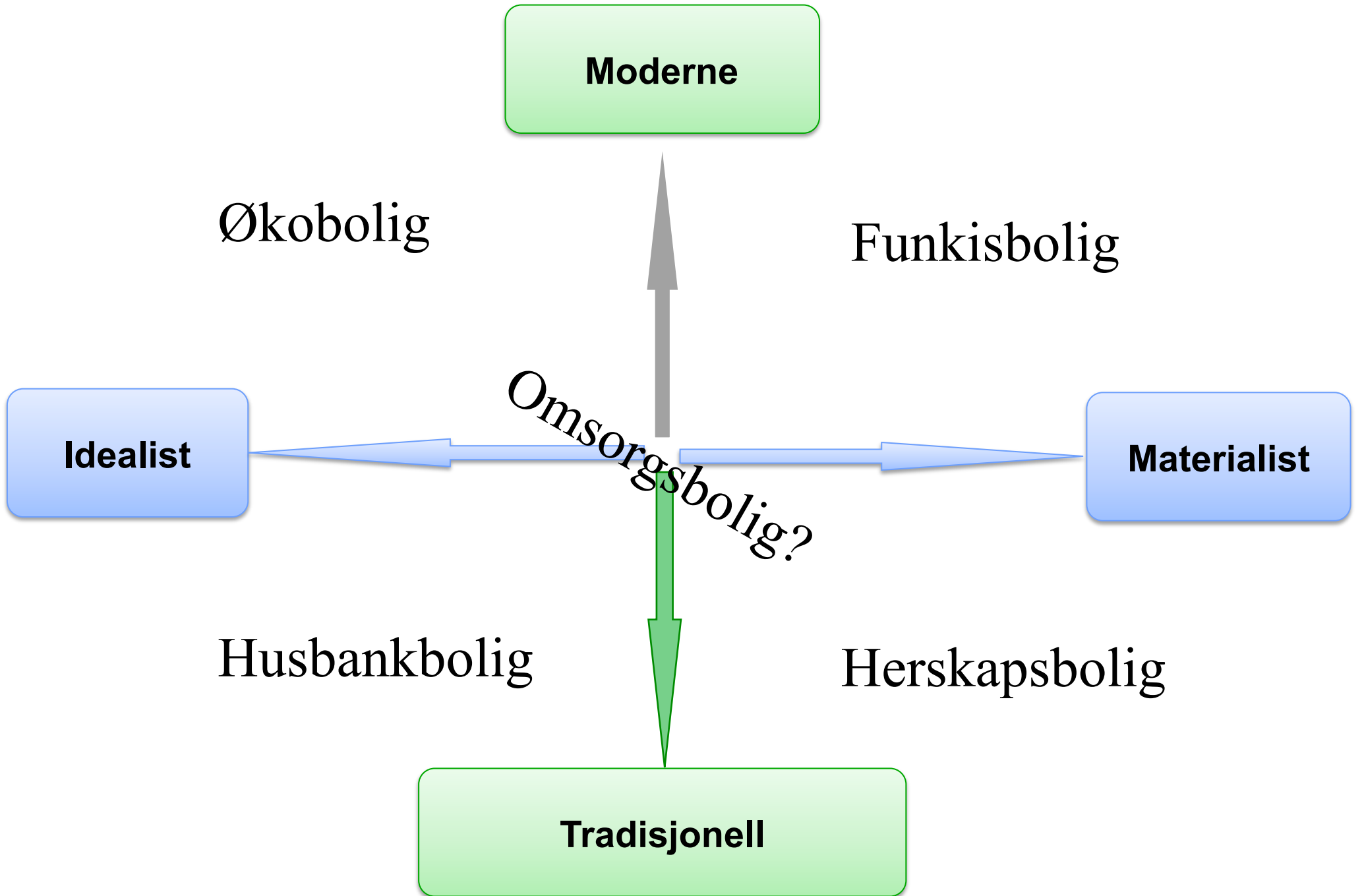
Boligens funksjoner

Beskyttelse	Investeringsobjekt
Beskjeftigelse	Kontinuitet og tilhørighet
Sosial arena	Kreativitet: egne idèer og verdier
	Drømmefabrikk

Planperspektiv mot beboerperspektiv

- Demografi
- Arealplaner
- Markedsføring
- Makro-, sosial- og bedriftsøkonomi
- Salgbarhet
- Drømmer
- Livsstil
- Relasjoner
- Karrieremål
- Livsfase
- Verdier

Nye typer arkitektur tilpasset vår tid

- Boliger for 100 år siden? 50? Om 50?
- Hvilke psykologiske behov vil boligen tilfredsstillere?
- Sosiale mønstre:
 - Angstboliger
 - Psykboliger
 - Særboende
 - Identitetsfrikene
 - Nomadene
 - Hjemmearbeidende
 - Urbane
 - Fattige
 - Omgifte
 - Multifamiliene

